

Nurmijärven museon toimintakertomus 2025

Sisällys

Johdanto.....	3
Henkilöstö ja harjoittelijat.....	3
Kokoelmatyö.....	3
Collecte-kokoelmanhallintaohjelma	
Kokoelmien määrä ja kartunta	
Osallistaminen ja kansalaistiedon kerääminen	
TAKO	
Tieto- ja kokoelmapalvelut.....	6
Museokohteet, näyttelyt ja tutkimustyö.....	7
Aleksis Kiven koti	
Taaborinvuoren museot	
Nukarin koulumuseo	
Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppi	
Pohjois-Nurmijärven matkailun kehittäminen ja tykkitornihanke	
Vaihtuvat näyttelyt	
Verkkoaineistot ja Seinätön museo	
Kävijä- ja käyttäjämäärät	
Yleisötyö.....	11
Museo mukana Kulttuuripolulla	
Koululaisten ja päiväkotilaisten muut museo- ja näyttelyvierailut	
Päiväkotivierailut ja kulttuuriperintötunnit kouluissa	
Ikäihmisten palvelut	
Opastukset, draamaopastukset, kävelykierrokset	
Tapahtumat	
Museokauppa	
Yhteistyö.....	14
Nurmijärven kunnan historian 4. osa	
Muu toiminta.....	15
Nurmijärven museo sosiaalisessa mediassa	
Geokätköt	

Kannen kuva Galleria Villen juhluvuoden näyttelystä "Nurmijärvi – 250 vuotta täyttä elämää".

Johdanto

Nurmijärven museo on paikkakunnan kulttuuriperintöä tallentava ja vaaliva kulttuurihistoriallinen museo. Toiminnan keskiössä on Nurmijärven historiaan liittyvä tiedonvälitys, näyttelytoiminta sekä tutkimustyö.

Vuonna 2025 vietettiin Nurmijärvellä oman hallintopitäjän perustamisen 250-vuotisjuhlaa. Museon toiminnassa juhluvuosi alkoi ”Paljon onnea Nurmijärvi” -päiväkotivierailuilla ja päättyi Galleria Villessä pidettyyn näyttelyyn ”Nurmijärvi – 250 vuotta täyttä elämää”. ”Impivaarasta Ilmiöksi -Nurmijärven historia 1960-2017” – teos julkaistiin 10.10. Juhlavuoden vietto heijastui monella tavalla myös museon muuhun toimintaan.

Museoiden kokonaiskävijämäärä (15 569) kasvoi edellisestä vuodesta. Kävijämäärää kasvatti erityisesti Galleria Villessä esillä ollut juhluvuoden näyttely, johon tutustui noin 4 500 henkilöä.

Koululaisten Kulttuuripolkuvierailut ovat tärkeä osa museon toimintaa. Vuonna 2025 kulttuuripolkulaisia vieraili museokohteissa yhteensä 1048. Näkyvä osa museon yleisötyötä ovat myös opastukset, draamaopastukset, kävelykierrokset ja erilaiset tapahtumat, jotka keräsivät vuoden aikana runsaasti yleisöä.

Museon tuottamat digitaaliset sisällöt ovat tärkeitä paikallishistoriatiedon välittäjiä. Aineistoja käytetään paljon. Käytetyin sivusto oli Seitsemänveljestä.net-sivusto. Sen kävijämäärä oli 53 798 vierailua.

Toinen keskeinen sivusto on valtakunnallinen Finna-hakupalvelu, jossa on julkaistu noin puolet (21 106 valokuvaa/esinettä/arkistoaineistoa) museon kokoelmista. Sivuston käyttäjämäärä oli 48 669.

Henkilöstö ja harjoittelijat

Museossa työskenteli vakinaisesti kolme museoammattillista henkilöä. Museokohteissa työskenteli kesäkaudella kolme määräaikaista opasta ja yksi tuntityöopas.

Kokoelmatyön parissa työskenteli vuoden aikana siviilipalveluvollinen, joka digitoi tammi-kesäkuussa kaksi päivää kuukaudessa museon valokuvia. Työkokeilija digitoi museon arkistoa kolmena päivänä viikossa syys-joulukuussa ja kolme yläkoululaista oli tutustumassa työelämään yhteensä neljän päivän ajan.

Kokoelmatyö

Museotoiminnan perusta ovat kokoelmat, niiden ylläpito ja kartuttaminen sekä kokoelmiin liittyvien tietojen, muistojen ja tarinoiden tallettaminen. Kokoelmat luovat pohjan näyttelyiden rakentamiselle, tutkimukselle, tiedon ja elämysten välittämiseksi sekä asiakaspalvelulle.

Nurmijärven museon kokoelmanhoitoon liittyvät peruslinjaukset on kirjattu 2016 käyttöön otetussa kokoelmapoliittisessa ohjelmassa. Kokoelmapoliittikka toimii sekä linjauksena tavoitteista ja toimintatavoista, että käsikirjana ja ohjeena tehtävän toteuttamiseen. Kokoelmapoliittinen ohjelma päivitetään vuonna 2026.

Vuonna 2025 kokoelmien inventoinnissa painotettiin suurten tekstiilien kokoelmaa. Työhön osallistui museon oman henkilökunnan lisäksi kolme vapaaehtoista ja kaksi TET-oppilasta.

Kokoelmatyön yksi tavoite on parantaa kokoelmien saavutettavuutta digitoimalla ja tallentamalla aineistoa ja niihin liittyvää tietoa verkkoon. Toimintatapa on, että uutena saapuva aineisto digitoidaan ja luetteloidaan mahdollisuuksien mukaan heti ja sen jälkeen resurssien salliessa takautuvasti vanhempia digitoimattomia museokokoelmia.

Collecte-kokoelmanhallintaohjelma

Puhuttaessa kymmenien tuhansien yksittäisten objektien kokoelmasta, niiden tietojen asianmukaiseen käsittelyyn tarvitaan digitaalinen työkalu. Nurmijärven museolla on käytössä Collecte-kokoelmanhallintaohjelma, joka on käytössä yli 50 museolla ja säätiöllä eri puolilla Suomea. Ohjelman tuotannosta vastaa Userix Oy ja se on kehitetty varta vasten museoaineistojen käsittelyä ajatellen.

Collecte-kokoelmaohjelmaan luetteloitu kokoelma-aineisto siirtyy rajapinnan kautta nähtäväksi Finnaan siltä osin, kuin aineisto on julkista. Osa museon aineistosta ei tietosuojasetuksen nojalla ole julkista ja niiden osalta luettelointitiedot jäävät pelkästään Collecteen, josta ne ovat käytettävissä museon tiloissa.

Kokoelmien määrä ja kartunta

Kokoelmien kokonaismäärää ei pystytä sanomaan tarkkaan, koska osa kokoelmista on luetteloimatta. Arvion mukaan kokoelmiin kuuluu noin 13 000 esinettä, 25 000 valokuvaa, 5000 kpl arkistomateriaalia / av-aineistoa ja 1 100 kpl kirjoja.

Saapunutta kokoelma-aineistoa digitoidaan ja luetteloidaan jatkuvasti, jotta niiden tietovaranto saataisiin kaikkien nähtäville Finna-hakupalvelun kautta.

Vilho Askola- taidekokoelmaan kuuluu 1558 teosta. Kokoelmien laajuus on yhteensä noin 44500 objektia. Kokoelmien määrä tarkentuu sitä mukaa kun kokoelmia digitoidaan.

Vuoden 2025 aikana esine-, valokuva- ja arkistolahjoituksia saatiin yhteensä 52 hankintaerässä eri henkilöiltä ja organisaatioilta, sisältäen museon oman nykydokumentointityön. Valokuva-arkisto karttui noin tuhannella kuvalla, esinekartunta oli 305 kappaletta, arkistoaineistoa kertyi noin 900 kappaletta ja AV-aineistoa 60 kappaletta.

Aineistoa karttui vuoden aikana poikkeuksellisen paljon, mistä johtuen kaikkea ei ehditty luetteloida tietokantaan. Vuoden 2025 aikana kokoelmatietokantaan digitoitiin ja luuteloitiin uutena saapunutta sekä aiempaa digitoimatonta kokoelma-aineistoa yhteensä 1043 valokuvaa, 377 esinettä, 1370 arkisto-objektia, 1 kirja ja 84 av-aineisto-objektia. Vuoden loppuun mennessä kokoelmista oli digitoitu noin 70 %.

Osallistaminen ja kansalaistiedon kerääminen

Osallistaminen ja kansalaistiedon keruu on nykyisin tärkeällä sijalla kokoelmatietojen täydentämisessä. Erityisesti laajaan valokuvakokoelmaan liittyy kuvia, joiden tiedot ovat puutteellisia ja osittain vääriäkin.

Finna ja sen taustalla toimiva Collecte-järjestelmä mahdollistavat yleisön osallistumisen tietojen täydentämiseen ja tarkastamiseen. Sen lisäksi tiettyyn kylään tai aihepiiriin liittyviä kuvakopioita on lähetetty katsottavaksi kyseisen alueen kohderyhmille.

TAKO

Valtakunnallisessa kulttuurihistoriallisten museoiden TAKO-tallennustyönjaossa Nurmijärven museo on mukana poolin 3 (Asuminen ja eläminen) työskentelyssä. Tallennusvastuualueena on "Lapsiperheen arki kehyskunnassa." Vuoden 2025 aikana aiheeseen liittyviä nykydokumentointivalokuvia otettiin neljä ja lasten arkea taltioivaa esineistöä karttui kokoelmaan 62 kpl. Museo on ajoittain mukana myös poolin 7 (Vaikuttajat) ryhmässä.

Tieto- ja kokoelmapalvelut

Klaukkalassa kaavoitettiin Sudentullin työpaikka-alue. Kunnan omistama Jussilan tila pihapiireineen kuului kaavoitettuun alueeseen. Museo kävi dokumentointikuvaamassa rakennukset ja niiden ympäristön. Kuvassa pihapiirissä sijainnut luhtiaitta.

Tärkeä osa museon toimintaa ovat asiantuntijapalvelut. Vuoden aikana vastattiin lukuisiin kyselyihin. Joukkoon mahtui varsin erityyppisiä tiedusteluja, joille kuitenkin oli yhteistä se, että ne liittyvät tavalla tai toisella paikkakunnan historiaan, rakennushistoriaan tai museoiden toimialaan.

Kokoelmien tarkoitus on palvella tietovarantona ja sellaisena niiden on oltava saavutettavat. Museon kokoelmatyö pyrkii tuomaan mahdollisimman kattavasti aineistoa yleisön nähtäväksi sekä näyttelyin että verkossa omatoimisesti tutkittavaksi.

Vuonna 2025 Nurmijärven museon oman Finna-sivuston kautta oli julkisesti katsottavissa 21 106 objektia, joista 13 008 oli valokuvaa, 5 660 esinettä ja 2438 arkistokappaletta.

Finna-sivun suora osoite Nurmijärven museon kokoelmiin on nurmijarvenmuseo.finna.fi. Museon yksilöidyn Finna-sivun kautta tehtiin hakuja kokoelma-aineistoihin 48 669 kertaa. Täydennyksiä kokoelmatietoihin lähetettiin Finnan palautetoiminnon kautta 101 valokuvaan

ja 3 esineeseen. Muita palautekanavia ei tilastoitu, mutta tietoja saapui museoon sähköpostitse, puhelimitse, viestein, Facebookissa sekä erilaisten tapaamisten yhteydessä.

Finnassa olevat kuvat on lisensoitu CC BY-NC-ND 4.0 merkinnällä. Sen mukaisesti kuvat ovat vapaasti ladattavissa ja ei-kaupallisesti käytettävissä. Kuvia ei kuitenkaan saa muuttaa millään tavoin ja kuvaajan nimi sekä säilyttävä organisaatio tulee käytön yhteydessä mainita. Koska kuvat voi ladata suoraan Finnasta ja niiden käyttö on vapaata, kuvien käyttäjämäärät eivät ole museon tiedossa.

Museokohteet, näyttelyt ja tutkimustyö

Aleksis Kiven koti

Aleksis Kiven kodin näyttelyssä on huomioitu myös lapsivieraat.

Kansalliskirjailijan lapsuudenkodissa tupaininteriööri on säilytetty kertomaan 1800-luvun puolivälin kotielämästä. Muissa tiloissa on Kiven elämästä, tuotannosta ja ajan yhteiskunnasta kertovat näyttelyt. Niiden lisäksi näyttelyssä voi katsoa Kiven elämästä kertovan lyhytfilmin, kuunnella Kiven tekstejä sekä pelata Kiven kielen tuntemusta testaavaa peliä. Lapsille näyttelyssä on aiheeseen liittyviä kuvaseiniä ja pienoismalleja sekä leikittävä pienoismalli Kiven kodin pihapiiristä.

Jouluisin museossa on esillä näyttely "On joulu-ilta". Näyttelyssä tupa on puettu 1800-luvun puolivälin jouluasuun ja pöydälle on katettu aattoillan ateria.

Aleksis Kiven koti oli avoinna 1.6.-31.8. sekä 10.-12.10. Joulunäyttely oli avoinna 7. ja 14.12. Museoon pääsee tilauksesta tutustumaan ympäri vuoden. Museoon oli vapaa pääsy perjantaisin klo 15-17 ja pääsylipun hintaan sisältyvä opastus lauantaisin klo 12. Museoon pääsee tutustumaan Kaikukortilla.

Aleksis Kiven kodin pihapiirissä on Kekkurin museokauppa ja kahvikioski. Se oli avoinna samoina aikoina kuin Aleksis Kiven koti. Museon lipunmyynti toimii museokaupassa.

Taaborinvuoren museot

Taaborinvuorella on kuusi museorakennusta, joista kolme on entisiä asuinrakennuksia ja niissä on museonäyttelyt. Aittoja on kaksi, joista toisessa on museonäyttely. Sepän pajaa käytetään työnäytöspajana tapahtumissa.

Museoiden näyttelyt esittelevät 1900-luvun alun nurmijärveläisten arkea ja elämää. Lastentupa Tarinassa historiaan pääsee tutustumaan toiminnallisesti.

Taaborinvuoren museot olivat avoinna 1.6.-31.8. Museoihin on vapaa pääsy.

Nukarin koulumuseo

Museo toimii Nurmijärven ensimmäisessä koulurakennuksessa, jossa koulutyö alkoi vuonna 1873. Vanha luokkahuone ja kunnan eri kouluilta kerätty esineistö kertovat millaista koulunkäynti oli ennen. Opetustaulut, mustekynät, käsityöt ja kouluruokailuun liittyvät esineet tuovat varttuneemmille muistoja ja nuoremmille tietoa ja elämyksiä.

Koulumuseo oli avoinna helmi-maaliskuussa parillisten viikkojen lauantaina yhteensä neljänä päivänä sekä syksyllä kahtena lauantaina. Museoon pääsee tilauksesta tutustumaan ympäri vuoden. Museoon on vapaa pääsy.

Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppi

Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryypin näyttely tarjoaa aikamatkan suomalaisen työn, teollisuuden ja alkoholikulttuurin vaiheisiin.

Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppi avattiin yleisölle valtionyhtiö Oy Alkoholiliike Ab:n 75-vuotisjuhlavuoden kunniaksi 1963. Sitä esiteltiin aiemmin lähinnä tehtaan omille vieraille. Vuonna 2017 silloinen Altia ja Nurmijärven kunta tekivät sopimuksen tehdasmuseon avoimena pidosta yleisölle. Sopimuksen mukaan nykyinen Anora vuokraa museota kunnalle ja museo hoitaa tehdasmuseon avoimnapidon ja kaikki siihen liittyvät työt.

Ryypissä 45 minuutin opastus sisältyy pääsymaksuun. Halutessaan museokävijä voi kiertää museota myös omatoimisesti. Ryypin opastukset ovat saaneet asiakkailta paljon kiitosta. Opastukset on koettu tärkeäksi myös siksi, että näyttelyn sisällöt ovat laajat ja näyttelyä ei ole tekstitetty. Omatoimikävijöille on opasvihko näyttelystä.

Museo oli avoinna 1.6.-31.8., Rajamäen kulttuuriympäristöpäivänä 27.9. sekä Hiivan joulun päivänä 13.12. Museo oli avoinna ryhmille tilauksesta 1.4.-28.5. ja 2.-26.9.

Museoon oli vapaa pääsy perjantaisin klo 15-17 ja museoon pääsee tutustumaan Kaikukortilla.

Pohjois-Nurmijärven matkailun kehittäminen ja tykkitornihanke

Yksi kunnan matkailun painopisteistä on kehittää Pohjois-Nurmijärveä matkailukohteena. Osa tätä kokonaisuutta ovat Rajamäen tehdasalue ja sen toimijat, mukaan lukien Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppi.

Tehtaiden, tehdasalueen ja Rajamäen historiaa tuodaan entistä enemmän esille myös museon ulkopuolella: kävelykierroksilla ja verkkoaineistolla Seinättömän museon -palvelussa.

Vuonna 2025 alkoi kunnan matkailun koordinoima Leader-hankerahoituksella toteutettava

tykkitornienvirtuaalimuseohanke. Hankkeessa tuotetaan tykkitorneihin ja sen lähialueen kohteisiin liittyvää sota-aikaan sijoittuvaa sisältöä. Museo tuottaa hankkeen historia-aineistot. Sisältöjen työstäminen aloitettiin 2025, itse hankkeen on tarkoitus valmistua 2027.

Tykkitornit kunnostettiin ulkoa vuonna 2025. Toiseen torneista on tarkoitus tehdä museonäyttely Rajamäen ilmapuolustuksesta ja tykkitornienväytöstä, näyttelyn suunnittelu ja toteutus aloitetaan 2026.

Vaihtuvat näyttelyt

Yksi osa juhluvuoden näyttelyä olivat Kirsti Mannisen kirjoittamat ja Ina Majaniemen kuvittamat tarinat Nurmijärven historiasta.

Nurmijärven museon vaihtuvien näyttelyiden tiloina toimivat vuorovuosin Galleria Ville pääkirjastossa ja Galleria Toivo Klaukkalan kirjastossa. Galleria Toivon näyttelyt liittyvät Klaukkalan historiaan, Galleria Villen näyttelyt ovat aihepiireiltään laajempia.

Juhluvuoden näyttely ”Nurmijärvi – 250 vuotta täyttä elämää” oli esillä Pääkirjaston Galleria Villessä 1.9.-20.12. Näyttely kertoi nurmijärveläisistä: elämästä, arjesta ja ihmiskohtaloista. Näyttelyssä oli katsottavissa Suomi-Filmi Oy:n vuonna 1957 julkaisema lyhytelokuva ”Nurmijärvi – Aleksis Kiven kotiseutu”, joka erityisesti kiinnosti kävijöitä. Näyttely oli suosittu.

Pääkirjastossa kirjastosalin parvella on kotiseutuun liittyvää kirjallisuutta, paikallislehtiä ja muuta aineistoa. Siellä on myös vitriini museon pienoisenäyttelyille sekä näyttöpäätte valokuvakokonaisuuksien esittelyyn. Pienosenäyttelyn ja valokuvakokonaisuuden sisältö vaihdetaan kahdesti vuodessa.

Toisessa pienoisenäyttelyssä esiteltiin soittimia museon kokoelmista ja kerrottiin Bernhard Henrik Crusellin elämästä. Toisessa oli aiheena kirkonkylässä olevan Aleksis Kiven patsaan hankinta ja 10.10.1934 pidetty patsaan paljastustilaisuus.

Verkkoaineistot ja Seinätön museo

Museon sivuilla olevista verkkoaineistoista käytetyin on ollut seitsemanveljesta.net -verkkosivusto. Sitä käytetään paljon muun muassa kouluissa. Sivusto esittelee Aleksis Kiven Seitsemän veljestä -romaanin tarinoita ja teemoja sekä sitä, kuinka ja mistä professori August Ahlqvist kritisoi romaania.

1970-luvun lapsuudesta kertova tarinallinen Markalla merkkareita -sivusto valmistui 2018. Sivusto toteutettiin Keski-Uudenmaan museoiden yhteistyöprojektina Museoviraston innovatiivisen avustuksen turvin.

Museo on julkaissut Seinätön museo -palvelun kautta 2 mobiiliopasta. ”Luonto ja historia lähellämme” mobiiliopas kannustaa tutustumaan Nurmijärven alueen jää- ja kivikauteen luonnossa liikkuen. Se esittelee kolme luonnonmuodostumaa ja kertoo, kuinka ne ovat jääkaudella syntyneet. Kolmella kivikautisella kohteella voi oppaan kautta tutustua kivikauden ihmisten tavalliseen arkeen.

Toinen mobiiliopas on Rajamäen kylästä kertova ”Lähteen ja rautatien Rajämäki”. Se kuljettaa Rajamäen hiivatehtaan nurkkakiven vierelle ja voimalaitoksen kohinaan, Tykkitorninmäen puiden alle, kirkon ja kansakoulun kupeelle kyläläisten keskuuteen.

Museon verkkosivuilla on lisäksi runsaasti paikallishistoriallista aineistoa.

Kävijä- ja käyttäjämäärät

Museoiden kokonaiskävijämäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimpana yksittäisenä syynä siihen oli juhluvuoden näyttely Galleria Villessä. Se oli suosittu ja siihen tutustui 4 kuukauden aikana 4529 kävijää.

	2021	2022	2023	2024	2025
Aleksis Kiven koti	2 726	3 589	4 020	3 528	3 271
Taaborinvuoren museot	2 555	3 182	4 385	3 300	4 033
Nukarin koulu-museo	184	182	479	496	640
Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppi	2 031	2 324	3 343	2 826	3 096
Galleria Ville/Galleria Toivo	0	780	1 500	880	4 529
Yhteensä	7 496	10 057	13 727	11 030	15 569

Nurmijärven museokohteiden kokonaiskävijämäärästä 15 569 maksaneita asiakkaita oli 3 213 ja heistä museokorttilaisia oli 1 697. Kekkurin museokaupan ja kahvikioskin kävijämäärä oli 2524. Heitä ei lasketa kävijätilastoihin.

Seitsemaveljesta.net- sivustolla oli 53 798 ja markallamerkkareita.fi -sivustolla 3 115 käyttäjää. Mobiilioppaisiin tutustui 2 220 käyttäjää.

Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppin viisi videota ”Rajamäen Ryyppi esittää” julkaistiin YouTubessa kesäkuussa 2021. Niitä katsottiin vuoden aikana yhteensä 874 kertaa. Ylivoimaisesti eniten katselukertoja keräsivät ”Tykkejäkin tarvittiin” ja ”Molotovin cocktail, myytti ja legenda” -videot.

Metsän poika -videota katsottiin vuoden aikana 1 772 kertaa. Lapsille suunnatussa tarinallisessa videossa kerrotaan Aleksis Kivestä ja Seitsemästä veljeksestä.

Yleisötyö

Yleisötyö on keskeinen osa Nurmijärven museon toimintaa ja siitä vastaa museolehtori. Yleisötyöllä pyritään huomiomaan erilaisten yleisöjen tarpeet ja lisäämään museon palveluiden ja kulttuuriperinnön saavutettavuutta.

Museo mukana Kulttuuripolulla

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden yhteinen Kulttuuripolku-ohjelma tarjoaa jokaiselle nurmijärveläiselle esikoululaiselle ja peruskoululaiselle yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset mahdollisuudet kokea koulupäivän aikana taide- ja kulttuurielämyksiä, tutustua kotiseutunsa historiaan ja kulttuurilaitoksiin sekä oppia kirjaston käyttämisestä ja tiedonhakuun.

Kulttuuripolku-ohjelmassa museo vastaa 5. ja 8. -luokkalaisten toiminnasta. Viidennet luokat tekevät museovierailun Aleksis Kiven kotiin ja kahdeksannet luokat tutustuvat Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppiin. Ryyppin vierailuun kuuluu museon lisäksi kävelykierros Rajamäessä. Museovierailut kuljetuksineen ovat kouluille maksuttomia, kuten kaikki Kulttuuripolkuun liittyvä ohjelma.

Viidesluokkalaisten vierailut Aleksis Kiven kotiin järjestettiin huhti-toukokuussa ja syyskuussa. Heitä oli 601 ja heille pidettiin 35 opastusta.

Kahdeksaluokkalaisten vierailut Rajamäen Ryyppiin järjestettiin huhtikuussa. Näitä myös kävelykierroksen sisältäviä opastuksia oli 30, osallistujia oli yhteensä 447.

Koululaisten ja päiväkotilaisten muut museo- ja näyttelyvierailut

Koululais- ja päiväkotiryhmien museokäynnit ovat aina ikäryhmäkohtaisesti opastettuja. Ryhmiä vierailee museoissa eniten keväisin.

Kaikkiaan museokohteissa (Aleksis Kiven koti, Nukarin koulumuseo, Taaborinvuoren museot, Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryyppi) opastettiin vuoden aikana 98 koululais- ja päiväkotiryhmää. Osallistujia niissä oli yhteensä 1697 (Kulttuuripolkuryhmät+ muut lapsiryhmät).

Koululaisryhmiä vieraili opastetusti myös pääkirjaston Galleria Villessä museon juhluvuoden näyttelyssä. Näitä ryhmiä oli 10, joissa oli yhteensä 181 lasta.

Päiväkotivierailut ja kulttuuriperintötunnit kouluissa

Museo tarjoaa lapsiryhmille kulttuuriperintöopetustuokioita ja -tunteja kouluissa ja päiväkodeissa. Ne ovat erityisen tärkeitä, koska liikkuminen museokohteisiin suuressa kunnassa on vaikeaa.

Tammi-helmikuussa päiväkodeille suunnattu juhluvuoden Museo matkalaukussa –tuokio ”Paljon onnea Nurmijärvi!” vieraili päiväkodeissa ja esiopetusryhmissä. Esityksiä oli 46, yleisöä yht. 937 (790 lasta ja 147 aikuista). Tuokion aikana pohdittiin, mitä kaikkea Nurmijärvellä onkaan tapahtunut 250 vuoden aikana. Apuna käytettiin aikamatkailijan karttaa.

Lokakuussa päiväkodeissa ja alkuluokilla pidettiin Aleksis Kiveen ja Seitsemään veljekseen tutustuttavia ”Metsän poika” –tuokioita. Esityksiä oli 19, yleisöä yht. 535 (452 lasta ja 83 aikuista). Tätä esitystä oli mahdollisuus esittää vain viikon ajan ja sitä ei valitettavasti pystytty viemään kaikille halukkaille.

Kunnan alakouluilla järjestettiin kulttuuriperintötunteja. Tunteja oli kaikkiaan 13, ja niitä oli kuulemassa 261 lasta ja 18 aikuista. Tuntien teemat vaihtelivat Nurmijärvi 250 v. juhluvuodesta oman kylän historiaan.

Ikäihmisten palvelut

Nurmijärven museon aikuispedagogisessa suunnitelmassa on suuntaviivat ikäihmisten palveluille ja toiminnalle. Toimintaa tuotetaan sen pohjalta.

Museo järjestää hakeutuvana palveluna kunnan alueella toimivissa hoivapalveluyksiköissä MuseoMuistelutuokioita. Vuonna 2025 tuokioita ei järjestetty.

Museolehtori vieraili MuseoMuistelun merkeissä kahdessa ikäihmisille suunnatussa tilaisuudessa. Osallistujia tilaisuuksissa oli yhteensä 42.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat jo vuosia tuottaneet yhdessä ikäihmisille suunnattua K60 – tapahtuma- ja luentosarjaa. Museon järjestämiä tapahtumia on vuosittain 6, kolme keväällä ja kolme syksyllä. Vuonna 2025 näissä kuudessa kirjastoissa järjestetyssä tapahtumassa oli yhteensä 165 kävijää.

Opastukset ja draamaopastukset, kävelykierrokset

Aleksis Kiven kodissa, Taaborinvuoren museoissa ja Nukarin koulumuseossa opastetaan ryhmiä tilauksesta. Aleksis Kiven kodissa oli kesän aikana myös joka viikko mahdollisuus osallistua pääsylipun hintaan sisältyvään yleisöopastukseen. Tämä yleisöopastus toteutui kesä-elo-kuussa viisi kertaa. Vuoden aikana ryhmäopastuksia pidettiin näissä kohteissa yhteensä 15, osallistujia 275 (Kiven koti 13/245 ja Nukari 2/30). (Määrät eivät sisällä koululais- ja päiväkotiryhmiä. Ne on kirjattu kohtaan Koululaisten ja päiväkotilaisten museovierailut. Myös draamaopastukset on kirjattu alle erikseen.)

Aleksis Kiven kodissa on tilauksesta saatavissa kaksi erilaista draamaopastusta. Molempia draamaopastuksia esittää Irja Rättö. ”Kun torkka kistunlautoja poltti” -opastuksessa käsitellään kekriperinteitä. ”Pappihan pojasta piti tulla” -opastus kertoo Aleksis Kiven lapsuudesta.

”Pappihan pojasta piti tulla” -draamaopastus esitettiin museon järjestämänä tapahtumana kaksi kertaa Aleksis Kiven päivän tienoilla. Lisäksi se esitettiin kerran tilauksesta ryhmälle. Yhteensä näissä kolmessa draamaopastuksessa oli osallistujia 73.

Vuonna 2025 löytyi myös yhteistyökumppani toteuttamaan draamaopastusta Nukarin koulu-

museoon. 1950-luvun kansakoulun oppitunti –draamaopastusta esittää tilauksesta Timo Aunio. Draamaopastus esitettiin museon järjestämänä tapahtumana kaksi kertaa koulujen syyslomaviikolla sekä kerran tilauksesta ryhmälle. Yhteensä näissä kolmessa draamaopastuksessa oli osallistujia 67.

Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryypissä vierailut ovat suurelta osin opastettuja kierroksia. Vuoden aikana Ryypissä pidettiin 236 opastusta, joihin osallistui 1709 kävijää. Määrä ei sisällä koululaisryhmiä. Ne on kirjattu kohtaan Koululaisten ja päiväkotilaisten museovierailut.

Vuonna 2025 Rajamäen Ryyppi järjesti opastettuja kävelykierroksia Rajamäellä. Kierrosten aiheina olivat ”Modernia haluttiin ja sitä saatiin – arkkitehtuuria ja elämää Rajamäen raitilla” sekä ”Tykkitorneja ja tikkuviinaa - Rajamäki sodassa”. Kävelykierroksia järjestettiin 12 ja osallistujia niissä oli yhteensä 113.

Palojoen kylän historiasta kertova ”Kävelyllä kylämuistoissa – Palojoen kyläkierto” järjestettiin ensimmäisen kerran ja kävelyitä oli yhteensä kolme. Osallistujia niissä oli yhteensä 34.

Tapahtumat

Elävän kuvan illassa katsottiin nostalgisia kaitafilmejä, mainosvideoita ja muuta kiehtovaa audiovisuaalista aineistoa.

Vuoden aikana museo järjesti Aleksis Kiven kodilla kolme tapahtumaa. 12.6. järjestettiin ensimmäistä kertaa Kesäyö museossa –tapahtuma (26 kävijää) 15.6. vietettiin Luonnonkukkien päivää. Tapahtuma järjestettiin yhdessä Nurmijärven Luonnon ja Palojoen kyläyhdistyksen kanssa (53 kävijää). Ensimmäisenä adventtina 30.11. oli perinteisesti ”Joulutunnelmia”-tapahtuma. Juha Poikela ja Tapio Virolainen esittivät Kiven jouluisia tekstejä ja Anu Vänskä sikermän joulurunon (30 kävijää).

Museo osallistui yhdessä kirjaston ja kulttuuripalveluiden kanssa K60 -tapahtumasarjan järjestämiseen. Museon vastuulla oli 6 tapahtuman järjestäminen, ja niissä oli yhteensä 165 kävijää

(kts. kohta Ikäihmisten palvelut).

Vuonna 2025 järjestettiin muutamia uusia tapahtumia. Museon valokuvailtaa vietettiin pääkirjastossa 18.9. (yleisöä 30) ja Elävän kuvan iltaa 6.11. (yleisöä 20). Lisäksi järjestettiin museon glögi-ilta 16.12., jolloin yleisöllä oli mahdollisuus tavata museolaisia ja tutustua vielä juhluvuo-

Lisäksi järjestettiin niittotalkoot Aleksis Kiven kodilla.

Tapahtumia järjestettiin vuoden aikana kaikkiaan 12 ja niihin osallistui 349 kävijää.

Omien tapahtumien lisäksi museot olivat auki kylätapahtumien aikana. Näinä päivinä museo-
kävijöitä oli runsaasti. Tällaisia tapahtumia olivat Palojoen Historiapileet, Farmikieppi, Rajamäen Kyläpäivä, Rajamäen kulttuuriympäristöpäivä, Hiivan Jouluku, Nukarin Marrasmeiningit ja Palojoen joulunavaus. Nurmijärven Musikantit järjesti Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryypissä konsertin "Crusellin säveliä ja museon äänimaisemia Nurmijärvi 250-juhlavuoden kunniaksi". Yksityinen yrittäjä järjesti Aleksis Kiven kodin piirissä villiyrtti-illan.

Museokauppa

Museolla on pienet museokaupat museokohteissa ja kirjastoissa. Niiden valikoimat vaihtelevat tilojen mukaan. Pääkirjaston museokaupassa on laajin avoinnaolo. Museo vastaa sen myyntituotevalikoimasta ja kirjaston asiakaspalvelu hoitaa käytännön myyntityön.

Aleksis Kiven kodin yhteydessä on Kekkurin museokauppa ja kahvikioski, jossa oli tarjolla kuumia ja kylmiä juomia, jäätelöä ja pullaa. Valikoima museokauppatuotteita on myynnissä myös Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryypissä sekä Klaukkalan ja Rajamäen kirjastoissa.

Museokauppojen tuotevalikoimaan kuuluu kirjallisuutta, museon omiin kokoelmiin ja Aleksis Kiveen ja Rajamäen Ryyppiin liittyviä tuotteita sekä jonkun verran nurmijärveläisten tuottajien tuotteita. Valikoimissa on myös kokonaisuuteen sopivia tuotteita esimerkiksi Kehvolalta. Museokaupan valikoimaa pyritään pitämään mielenkiintoisena ja houkuttelevana.

Yhteistyö

Museo tekee tiivistä yhteistyötä oman tulosalueensa muiden yksiköiden kanssa. Yhteistoimintaa kirjaston kanssa edesauttaa se, että museon toimistotilat ovat kirjaston toimistotilojen yhteydessä. Kulttuuripalvelujen kanssa on yhteistyötä tapahtumatoiminnassa ja Taaborinvuoren alueeseen liittyvissä toiminnoissa. Yhteistyötä tehdään tapauskohtaisesti myös kunnan muiden toimialojen ja tulosyksiköiden kanssa.

Yhteistyö lähikuntien ja -kaupunkien museoiden kanssa on ollut toimivaa ja tärkeää. Resursseja yhdistämällä saadaan tehtyä tutkimustyötä ja projekteja, joita pienen museon olisi mahdotonta yksin toteuttaa. Tärkeimpiä yhteistyökumppanimuseoita ovat Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Tuusulan ja Riihimäen museot. Koronavuosien myötä yhteistyö väheni, mutta yhteistyö ja tapaamiset aloitettiin uudelleen 2025.

Museo tekee yhteistyötä myös paikallisten yhdistysten kanssa. Erityisen merkittävä yhteistyökumppani on Nurmijärven Luonto ry. Yhdistyksen rooli yhdessä Palojoen kyläläisten kanssa on korvaamaton Aleksis Kiven kodin piha-alueen niityn hoidossa. Sen lisäksi yhdistys on järjestänyt Aleksis Kiven kodin piha-alueella Luonnonkukkien päivän tapahtuman.

Yhteistyö Keski-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona toimivan Helsingin kaupunginmuseon kanssa on toimivaa. Museon henkilökuntaa on osallistunut Helsingin kaupunginmuseon

järjestämiin keskusteluihin ja koulutuksiin. Heihin on oltu yhteydessä myös museon toimintaan sekä korjausrakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Nurmijärven kunnan historian 4. osa

Nurmijärven kunta täytti vuonna 2025 hallintopitäjänä 250 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi julkaistiin 10.10. Nurmijärven kunnan historian 4. osa "Impivaarasta ilmiöksi - Nurmijärven historia 1960-2017".

Kirjoittajina olivat Suomen Urheilumuseosäätiöltä dosentti Ossi Viita ja FT Jouni Lavikainen. Teoksen tutkimus- ja kirjoitustyö alkoi 2022. Museonjohtaja oli sihteerinä työtä ohjanneessa ja valvoneessa historiatoimikunnassa sekä kirjan kuvatoimittaja yhdessä kirjoittajien kanssa.

Muu toiminta

Nurmijärven museo sosiaalisessa mediassa

Nurmijärven museolla on omat Facebook ja Instagram -tilit. Facebook-sivun päivityksissä tiedotetaan museon ajankohtaisista asioista. Instagram-tilin osoite on #rajamäenryyppi. Siellä on kuvia, tarinoita ja tietoa pääasiassa Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryypin aihepiireistä.

Seuraajia Facebook-sivulla oli vuoden loppuun mennessä 1 107 ja Instagram-sivulla 779.

Geokätköt

Museon julkaisemilla geokätköillä esitellään museokohteita ja niiden historiaa. Nukarin koulu-museon, Taaborinvuoren alueen sekä Kekkurin museokaupan geokätköillä kävi vuoden aikana yhteensä 209 kävijää.

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta

PL 37, 01901 Nurmijärvi

Puh. (09) 250 021

nurmijarvi.fi